

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс: 976-7054 3179
И-мэйл: goviumber@audit.gov.mn

**БАЯНТАЛ СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ БАЯНТАЛ
СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМД**

2020.08.10 № 219
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянтал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд оролцох “Баянтал сумын Монгол ардын нам”-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Баянтал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд оролцох нам, эвсэл нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль болон “Алсын хараа-2050”-д нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага нь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2020-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль болон “Алсын хараа-2050”, холбогдох бусад байгууллагаас авсан мэдээллийг шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

“Баянтал сумын Монгол ардын нам”-ын сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, түүнд орсон зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, “Алсын хараа-2050”, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Баянтал сумын Монгол ардын намын мөрийн хөтөлбөр /.....хуудас/-ийг хавсаргав.

Хувийг: Аймгийн Сонгуулийн хороонд

Хавсралт хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.САРАНТУЯА

D:\2020\Alban toot.doc

0080200373

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН БАЯНТАЛ СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН
АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ, СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
2020 ОНЫ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

1. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

1.1. Орлоготой иргэн

- Сумын иргэдийн орлогын түвшинг тогтоон, орлогогүй иргэнийг ажлын байраар хангана.
- Гэр хорооллын хөгжлийг дэмжин, өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэх, хашаандаа хүлэмжийн аж ахуй, газар тариалан эрхлэх боломжийг бүрдүүлнэ.
- Орон нутагт хийгдэж байгаа хөрөнгө оруулалтын ажилд орон нутгийн иргэдийг ажлын байранд зуучлан ажиллуулна.
- Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сан, Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн үр өгөөжийг сайжруулж, ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.

1.2 Чанартай боловсрол, шинжлэх ухаан, инновацийн хөтөлбөр

- Боловсролыг дэмжих аймгийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, ЕБС, СӨБ-ын багш, ажилчдыг гадаад, дотоодын сургалтанд хамруулж чадавхижуулна.
- Ерөнхий Боловсролын сургууль болон сургуулийн өмнөх боловсролын стандартын барилгатай болох эхлэлийг тавина. /Зураг, төсөв, газар гэм мэт/

1.3. Тогтвортой-амар амгалан гэр бүл

- ЕБСургууль болон СӨБ байгууллагуудыг бүрэн камержуулах .
- Урлаг зааланд урсгал засвар хийх
- Ус, ариун цэврийн байгууламжтай болох
- СӨБ-ийн гадна тоглоомын талбайтай болох
- ЕБС болон СӨБ-ийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд зориулсан ариун цэврийн өрөөтэй болох.
- Жендерийн тэгш байдлыг хангах аймгийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, нийгэм дэх эмэгтэйчүүдийн хөгжил, оролцоог дэмжинэ.

1.4. Ахмадуудад үзүүлэх үйлчилгээ

- “Ахмадын өргөө”-ийн тохижилтын ажиллагаанд анхаарч тогтмолжуулан ажиллана.
- Ахмадад зориулсан чийрэгжүүлэлт сувилалын танхимтай болно.

1.5. Тусгай хэрэгцээ (хөгжлийн бэрхшээл)-тэй иргэдийг дэмжих

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоог хангаж, төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжин ажиллана.
- Зорилтот бүлэгт чиглэсэн аймгийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, тусгай хэрэгцээт иргэдийн хөгжлийг хангана.

0000000001

- Тусгай хэрэгцээт иргэдийн дэд бүтцийг сайжруулж, шинээр баригдаж байгаа зам, талбай, барилга байгууламжид тусгай хэрэгцээт иргэд саадгүй зорчих нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- 1.6. Хүүхэд хамгаалал, хөгжил
 - Суманд Хүүхэд хамгааллын төвтэй болож үйл ажиллагааг дэмжин, хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл, гэмт хэргийг бууруулна.
- 1.7. Үндэсний бахархал, өв, соёл
 - Боржигин өв соёлыг түгээн дэлгэрүүлж, залуу үед өвлүүлэх, сурталчлан таниулах эвент арга хэмжээг зохион байгуулах Боржигины өв соёлыг хадгалсан өргөөтэй болно.
 - Соёл, урлагийн байгууллагуудыг дэмжин, үйл ажиллагааг өргөжүүлж, хөдөөгийн багийн иргэдэд явуулын үйлчилгээ үзүүлнэ.
- 1.8. Оюутан, залуучуудаа дэмжинэ
 - Хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлээр амжилттай суралцаж байгаа оюутнуудад тэтгэлэг олгоно.
 - Залуучуудын хөгжлийг дэмжих сумын дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, залуучуудын хөгжил, оролцоог нэмэгдүүлнэ.
 - Соёл, спортын цогцолбортой болох.
- 1.9. Эрүүл иргэн
 - Эрүүл мэндийн салбарыг дэмжих сумын дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, эмч, ажилтнуудыг гадаад, дотоодын сургалтанд хамруулж, чадавхижуулна.
 - Сумдын эрүүл мэндийн төвүүдийг орчин үеийн оношилгоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмжөөр хангана.
 - Нийтийн биеийн тамир, спортыг дэмжин, иргэдийн нийтийн биеийн тамираар хичээллэх орчин нөхцлийг бүрдүүлнэ.
 - Сумын эрүүл мэндийн төвийн албан байрны өргөтгөлтэй болох.
 - Уламжлалт эмчилгээний тоног төхөөрөмж бүхий тасагтай болох.

2. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

- 2.1. Уул уурхай, хүнд аж үйлдвэр
 - Ган бөмбөлөг, төмрийн хүдрийн үйлдвэрийг иргэдийн аюулгүй байдал, байгаль орчинд ээлтэй байдлаар ажиллуулах шаардлага тавьж ажиллана.
- 2.2. Эдийн засгийн салбарын өсөлт, төрөлжилт
 - Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, дэд бүтцийг бий болгон, Боржигин өв соёлд тулгуурлан, нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.
 - Хөнгөн болон хүнсний үйлдвэрийн салбарыг дэмжин, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир боловсруулах, мал нядалгаа, мах боловсруулах үйлдвэрүүдийг байгуулна.

0000000000?

- Түүхий эдийн бүтээгдэхүүн борлуулах сүлжээг бий болгон, зоорь, агуулахын тоог нэмэгдүүлнэ.
- Газар тариалангийн хөгжлийг эрчимжүүлж, хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлэн, өвлийн хүлэмжийн тариалалтыг бий болгоно.
- Суманд эрчимжсэн аж ахуйн парк байгуулах ажлыг бодлогоор дэмжиж, хөдөө аж ахуйн салбарын хөгжлийг түргэтгэнэ.
- Бэлчээрийн талхагдалтыг бууруулах зорилгоор тэжээлийн ургамал тариалалт, усжуулалтыг нэмэгдүүлнэ.

2.3. Бизнес, худалдаа, үйлчилгээ

- Орон нутгийн бизнес эрхлэгчдийг дэмжиж, тендер, худалдан авах ажиллагаанд оролцох боломжийг бүрдүүлнэ.
- Тусгай зөвшөөрлийг хүнд суртал чирэгдэлгүй, хурдан шуурхай олгох нөхцлийг бүрдүүлж, цахим системийг нэвтрүүлнэ.
- Олон улсын чанартай зам дагуу худалдаа, үйлчилгээний төв байгуулна.

2.4. Дэд бүтэц, хөрөнгө оруулалт

- Сумын төвийг босоо тэнхлэгийн авто замд холбоно.
- Шинээр олгосон өмчлөлийн газруудыг цахилгаан дамжуулах шугаманд холбож, гэр хорооллын цахилгаан хангамжийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.
- Олон улсын төмөр зам, авто зам, сумын аэродромыг түшиглэн тээвэр, ложистикийн төв байгуулна.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж, талбайн тохижилтыг сайжруулж, сумын төвийн авто болон дугуй, явган хүний замыг өргөтгөнө.
- Орон сууц, албан байгууллагуудын инженерийн шугам сүлжээг шинэчлэх
- Наадмын талбай, хөл бөмбөгийн талбайтай болж үндэсний спортыг хөгжүүлэх.
- Орон сууц, байрнуудын орчинд зүлэгжүүлэлт тохижилтийг ажлыг хийх.

3. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

3.1. Шударга ёсны засаглал, цахим Монгол, Мэргэшсэн, ёс зүйтэй төрийн алба

- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээг цахимжуулж, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангаж, төрийн үйлчилгээний төв байгуулан, иргэдэд цахимаар болон нэг цэгээс хурдан шуурхай, чирэгдэлгүй төрийн үйлчилгээг хүргэнэ.
- Иргэдэд төрийн үйлчилгээг хурдан шуурхай, чирэгдэлгүй, чанартай хүргэх зорилгоор төрийн байгууллагуудын барилгыг шинээр барих, засварлах, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах арга хэмжээг шат дараатайгаар авч хэрэгжүүлнэ.
- Төрийн байгууллагад хандсан иргэдийн өргөдөл, гомдлыг шуурхай шийдвэрлэн, тушаал, шийдвэр, үүргийн биелэлтийг цахимаар хянадаг болно.

0000000003

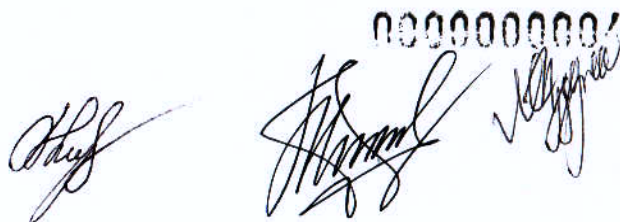

- Төрийн албан хаагчдыг гадаад, дотоод сургалтанд хамруулан чадавхижуулж, ёс зүй, хандлагыг сайжруулж, хариуцлагыг дээшлүүлнэ.
 - Сум, багийн түвшинд төрийн үйлчилгээ үзүүлж байгаа ажилтан, албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлж, төрийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулна.
 - Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг ханган, хөнгөлөлттэй нөхцлөөр орон сууцаар хангана.
- 3.2. Ардчилсан, хүний эрхийг дээдэлсэн, амар тайван, аюулгүй нийгэм
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж, талбай дахь камер болон гэрэлтүүлгийн тоог нэмэгдүүлэх замаар гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх нөхцлийг бүрдүүлнэ.
 - Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг эрчимжүүлж, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн иргэдэд сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх төв, түр хамгаалах байрны орчин нөхцлийг сайжруулна.

4. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

- 4.1. Баталгаатай ундны ус, хариуцлагатай уул уурхай
- Ундны усны эх үүсвэрийг хамгаалж, зөөлрүүлэх болон цэвэршүүлэх төхөөрөмжийг суурилуулна.
 - Сумын төвийн усан хангамжийн найдвартай байдлыг бүрдүүлэн, цэвэр усны нөөц шугмыг шинээр татна.
 - Хөдөөгийн багт хүн амын усан хангамжийг сайжруулан, худгийн тоог нэмэгдүүлнэ.
 - Уул уурхайн хууль зөрчиж олгосон зөвшөөрлийг хүчингүй болгуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.
- 4.2. Ногоон хөгжил, сэргээгдэх эрчим хүч, амьдралын таатай орчин бүхий ногоон хот
- Иргэдийн оролцоог дэмжин, мод тарьсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулна.
 - Төвийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэн бичил цэцэрлэг байгуулна.
 - Сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжинэ.
 - Сумын төвд хог хаягдлыг дахин боловсруулах цех байгуулна.
- 4.3. Хүрээлэн буй орчин, уур амьсгалын өөрчлөлт
- Хөрсний бохирдлыг бууруулах зорилгоор гэр хорооллын өрхийг био жорлонгоор хангаж, нийтийн эзэмшлийн талбайн хог хаягдлын цэг, ариун цэврийн байгууламжуудыг сайжруулан, хөрсийг тогтмол ариутгана.
 - Туурь балгас, хур хог хаягдлыг бууруулж, газрыг нөхөн сэргээнэ.
 - Ойн зурвас байгуулах ажлыг үргэлжлүүлэн хувийн хэвшлүүдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, чадавхижуулна.
 - Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэн.

0000000000

- Иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэн, байгаль хамгаалах нөхөрлөл, идэвхтэн байгаль хамгаалагчдыг дэмжин, урамшуулна.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН БАЯНТАЛ СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН ХОРОО

0000000005

